

1. ЗАМОК
разом з донжоном (XIII ст.) і каплицею св. Трійці (XIV ст.) становить ансамбль забудови Замкового Пагорба. Муровану споруду зведено за панування короля Казимира Великого у XIV столітті. Сучасні неоготичні форми будівля отримала у 1823-1826 рр. під час перебудови на потреби в'язниці. Зараз у приміщенні замку розташований Люблінський Музей.

2. ЗАМКОВА КАПЛИЦЯ СВ. ТРІЦЬ
Каплиця св. Трійці була зведена за панування короля Казимира Великого у XIV столітті. За кошти короля Владислава II Ягайла інтер'єр каплиці прикрашено візантійсько-руськими фресками, які завершив майстер Андрій у 1418 році. Сучасний вигляд каплиці сформувався під час декількох перебудов. У XVI столітті добудовано портал з гербом фундаторів Тенчинських, а в XVII столітті рене-сансний фасад.

3. ВЕЖА - ДОНЖОН
найстарша мурована споруда на Замковому Пагорбі, пам'ятка оборонно-житлового будівництва, зведена у XIII столітті і багато разів перебудована впродовж пізнього середньовіччя.

4. КОСТЕЛ СВ. ВОЙЦЕХА
Дерев'яний ансамбль костелу св. Войцеха і шпиталю св. Лазаря зведено в 1599-1603 рр. Мурований костел, монастир, а також шпиталь збудовано в XVII ст. Костел однонавовий, перекритий боковим склепінням, оздобленим ліпниною у так званому люблінському стилі. В інтер'єрі збереглися вітари виконані у стилі маньєризму, що датуються зламом XVI і XVII ст., перенесені сюди з каплиці Святої Трійці люблінського замку.

5. БРАМА ГРОДСЬКА
Збудована у XIV столітті разом з міськими оборонними стінами. Набула сучасного вигляду після перебудови Домініком Мерліні у 1785 році. Тоді брама втратила оборонні риси і стала житловим будинком. Зараз у брамі міститься «Центр Брама Гродська - Театр НН».

6. СТАРА РАТУША - ТРИБУНАЛ
Кам'яна Стара Ратуша була збудована бл. 1408-1419 рр. У 1578 р. стала постійним місцем перебування Коронного трибуналу для Малопольщі. Сучасний вигляд споруди, а також інтер'єр походять з 1781-1787 років, коли її генеральний ремонт доручено Домініку Мерліні.

7. КАМ'ЯНИЦЯ ПЛ. РИНОК 8
Отримала назву від її власників у XVI ст. родини Любомельських. В інтер'єрі зберігся комплекс унікальних стінописів XVI століття. Серед них виділяється поліхромний живопис в залі на першому поверсі із зображенням Богоматері з дитям, а також поліхромний живопис на світській тематиці в підвалі (давні винарні), що включає комплекс сцен в оздоблених обрамленнях, котрий ілюструє написані біля них латинські цитати з творів Горация, Вергілія і Катона. Зараз об'єкт є доступний для експерта, тут знаходиться «Пивниця під Фортункою».

8. КОСТЕЛ СВ. СТАНІСЛАВА І МОНАСТІР ДОМІНІКАНЦІВ
Первісно готичний костел, сучасного вигляду набув у XVII столітті. Інтер'єр походить з XVIII століття. На увагу заслуговують каплиці Фірлеїв, Тишкевичів і Богородиці Заступниці, а також картина, що зображає «Пожежу міста Любліна у 1719 році». В базиліці збереглися реліквії Святого Хреста, котрі були викрадені у 1991 році. Зараз в храмі залишилася лише їх невеликий фрагмент.

9. КАМ'ЯНИЦЯ КОНОПНИЦІВ ПЛ. РИНОК 12
Збудована перед 1512 роком. Під час перебудови на зламі XVI і XVII століть фасад кам'яниці прикрашено оздобами у стилі маньєризму, що складаються з портретів власників і їх герба. Будинок кілька разів перебудовувався. В інтер'єрі збереглися прикрашені дерев'яні стелі, а також міжвіконні піколони. У кам'яниці зараз міститься дошкільний заклад.

10. ТРИНАРСКА ВЕЖА
Давня «Єзуїтська фіртка». Вежа набула сучасного вигляду в 1819 році під час перебудови за проектом Антоніо Кораччі. Виконувала функції кафедральної давниці. У вежі міститься Архідієцезіальний Музей, а також оглядовий майданчик.

11. АРХКАТЕДРА СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ І СВ. ІВАНА БОГОСЛОВА
Зведення костелу і колегії єзуїтів розпочалося у 1586 році за кошти Бернарда Маційовського. Будівництво костелу, завершили в 1625 році архітектори-єзуїти Джузеппе Бріціо і Джованні Марія Бернардіні. У 1757 році Йозеф Маєр прикрасив інтер'єр костелу поліхромним стінописом, зокрема, сценами зі Святого Письма. Після ліквідації ордену єзуїтів у 1773 р. будівлі передано ордену тринітарів. У 1805 році, після створення Люблінської дієцезії костел став її кафедральним собором. Тоді ж розбрано будівлі колегії і створено площу Катедрали. Фасад собору перебудовано відповідно до проекту Антоніо Кораччі.

12. КОСТЕЛ СВ. ПЕТРА (ЄЗУЇТІВ)
Давній, бароковий костел ордену бернардінок, збудований у 1636-1658 рр. на кошти Петра Черного з Вітовці, орієнтований, однонавовий зі звуковим вітарем. У 1736-1739 роках до храму добудовано вежу, а в 70-тих роках XVIII ст. бароковою завершено. Інтер'єр костелу оздоблений неobarоковим стінописом авторства Владислава Барвцького датований XIX століттям. Від 1920 року костел належить ордену єзуїтів.

13. КОСТЕЛ ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
Споруджений для ордену місіонерів, зараз при ньому знаходиться духовна семінарія. Костел, побудований в 1719-1736 роках імовірно за проектом архітектора Джованні Спаціо. Храм центрично-видовженой у плані, з квадратним вітарем, до якого бл. 1890 р. добудовано неоготичну каплицю. В інтер'єрі збереглися вітари авторства Іоганна Еліаса Гоффмана, а також картини з майстерні Шимона Чеховича.

14. ПАЛАЦ СОБЕСЬКИХ
Збудований у др. пол. XVI ст. можливо для воеводи Люблінського Марка Собеського. Перебудований спочатку у сер. XVII ст., а потім у XIX ст. Занедбаний палац родина Радзівілів продала в 1840 р. адвокату Бочарському, котрий вшталував у нього млин. Внутрішні приміщення палацу перебудовані, позбавлені оздоблення.

15. ШКОЛА ІМ. ВЕТТЕРІВ
Збудована коштом родини Веттерів у 1906-1907 рр. за конкурсним проектом Юзефа Голєвського і Теофіла Вісьневського. Будівля у неоготичному стилі з елементами інших неостилів. Як і раніше виконує шкільні функції, містить Комплекс економічних шкіл.

16. КОСТЕЛ НАВЕРНЕННЯ СВ. ПАВЛА
Будівництво монастирського комплексу ордену сенбернарів разом з костелом Навернення св. Павла закінчено в 1497 р. Храм багато разів перебудовувався в ранній новий період. Інтер'єр виконаний у стилі ренесансу, склепіння нефів багато оздоблені ліпниною. Важливим елементом інтер'єру є лави у вітарі з XVIII ст., а також надгробки в бічному нефі. У костелі зберігаються мощі св. Валентина.

17. КОСТЕЛ УСПІЯ ДІВИ МАРІ
Будівництво монастирського комплексу ордену бригіток разом з костелом Успія Діви Марії розпочало бл. 1412 року. Споруджений за кошти короля Владислава Ягайла, як подяка за перемогу у битві під Грюнвальдом. На склепіннях зберігся малюнок з портретом фундатора. Під час розбудови в 1632-1660 роках виконано ліпні декорації і будівлю враз з садом оточено мурованим парканом.

18. ТЕАТР ІМ. ЮЛІУША ОСТЕРВИ
Будівля Великого театру споруджена у 1884-1886 роках за проектом архітектора Кароля Козловського. Побудований в еклектичному стилі, має багату архітектурну декорацію фасаду. Всередині багато оздоблених виступів веде на чотири поверхи головного залу. В 1921 р. був ґрунтовно відремонтований під керівництвом міського архітектора Ігнація Кендзерського.

19. КОСТЕЛ СВЯТОГО ДУХА
Зведення храму закінчено в 1421 році. Костел збудовано на потреби шпиталю, розібраного в XIX столітті. Завнав багатьох перебудов. Сучасний вигляд, а також пізньобарокове оздоблення інтер'єру храм отримав у XVII ст.

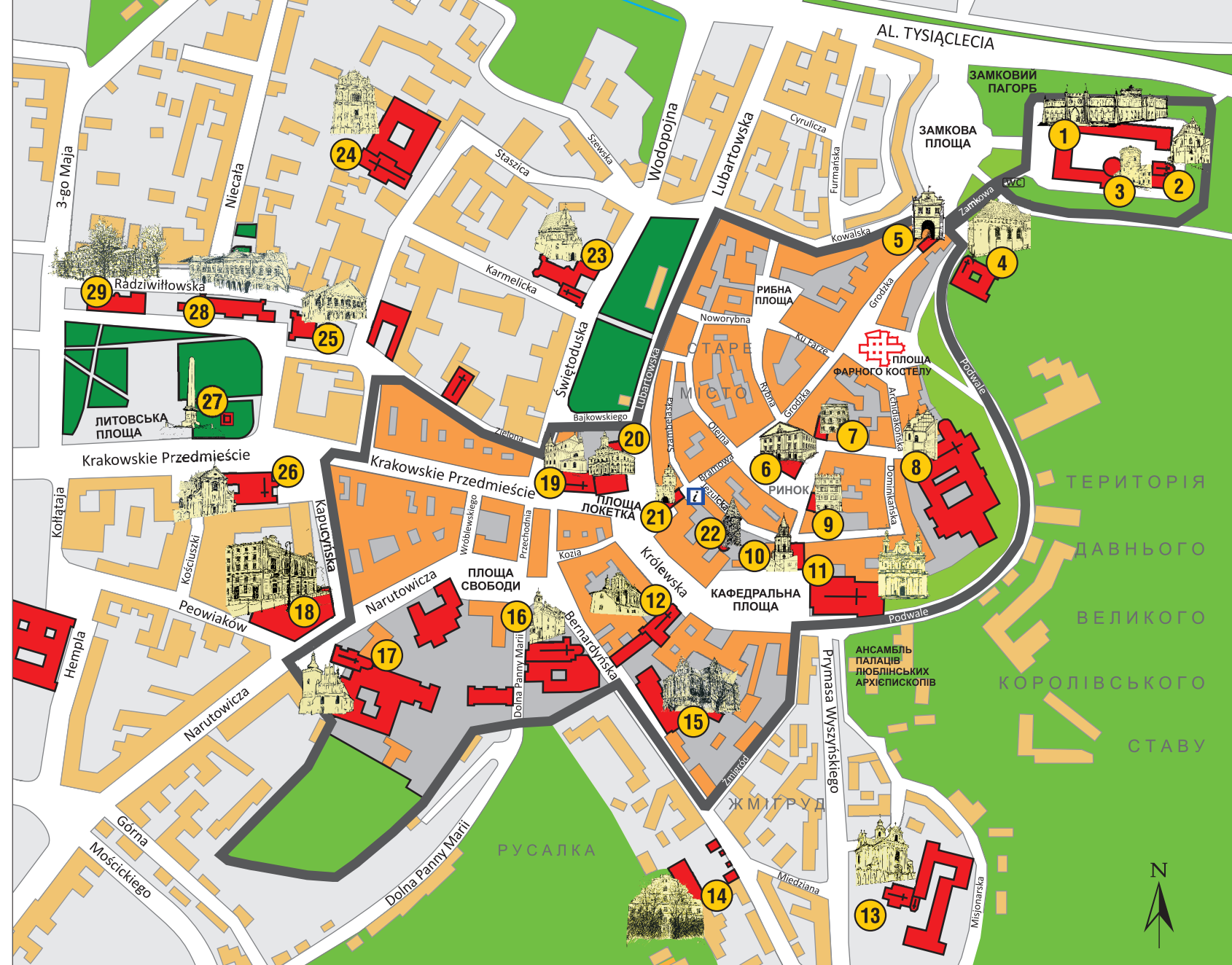
20. НОВА РАТУША
Сучасна будівля з'явилася в результаті перебудови згорілого в 1803 році костелу і монастиря ордену кармелітів босих. Руїни були викуплені владою міста і в 1827-1828 роках перебудовані на витруленій новій ратуші за проектом Олександра Гроуфа. Будівля до сьогоднішнього дня виконує функції місцезнаходження міської влади.

21. КРАКІВСКА БРАМА
Збудована після 1341 року, як в'їзні ворота міста з боку Кракова. Виконувала оборонні торгіві і імовірно житлові функції. У 1959-1964 роках проведено реставрацію, котра надала брамі сучасний вигляд. На фасаді зі сторони Старого Міста знаходиться ікона св. Антонія, патрона міста з 1839 року. Зараз Краківська брама є місцем перебування Музею Історії Міста Любліна.

22. ПІВКРУГЛА (ГОТИЧНА) ВЕЖА
Збудована в першій лінії оборонних стін міста, на зламі XVI і XVII ст., ремонтована в четвертій чверті XVI ст., частково реконструйована в 1993 році.

23. КОСТЕЛ СВ. ІОСИФА ОБРУЧНИКА
Монастирський ансамбль споруджено в 1635-1644 роках для ордену кармеліток босих. На потреби монастиря адаптовано попередні будівлі садиби воеводи белзького Рафала Лещинського, в якій функціонував калварійський збір (чотирикутна споруда, з чотирма вежами, що збереглася до сьогодні). Костел однонавовий, ширина вітаря відповідає ширині нави. Склепіння нави оздоблені ліпною декорацією в т.зв. люблінському стилі. Від 1945 р. храм належить ордену кармелітів босих.

24. КОСТЕЛ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ДІВИ МАРІ З МОНАСТІРЕМ КАРМЕЛІТОК БОСИХ
Розташований на бастионі другої лінії міських укріплень Будівництво розпочато в 1644 р. за кошти Софії Данилович півніше по перерві продовжено на початку XVIII ст., а освітлення відбулося в 1721 р. Бароковий костел, споруджено за проектом Джованні Спаціо і Ф.А. Маєра у формі латинського хреста, з черничим хором за вітарем. Храм є прикладом чудового поєднання барокового плану і просторових рішень з оздобленням у стилі т.зв. люблінського ренесансу.

ЛЕГЕНДА: КАРТИ ЛЮБЛІНА

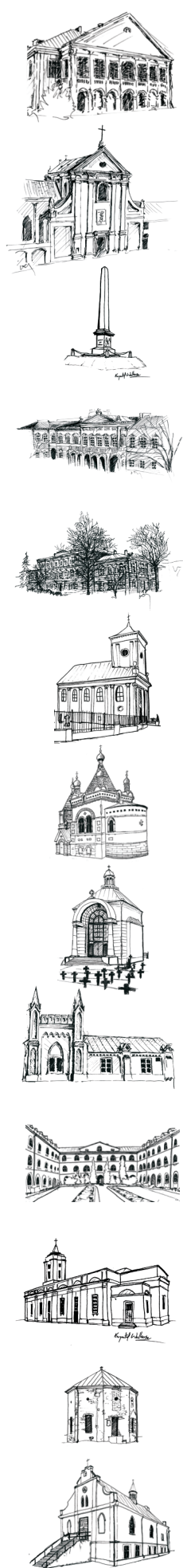
— кордони Пам'ятки історії
— головні вулиці
— інші вулиці
— РУСАЛКА
— дільниці міста
— найважливіші пам'ятки, описані на карті
— пам'ятки, позначені Знаком Європейської Спащини

— територія Пам'ятки історії
— забудовані території
— будівлі на території Пам'ятки історії
— будівлі поза територією Пам'ятки історії
— зелені насадження
— парки, ставки
— історичні кладовища

ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК МІСТА

— території укріплених валами
— будівлі на території архідієцезії
— поселення відкритого типу
— поселення відкритого типу у XIII-XIV ст.
— території заселені євреями
— міські оборонні стіни
— нові міські укріплення

— кордони першої локації у др. пол. XIII ст.
— власність архідієцезії
— квартали утворені після ліквідації Валів і будівництва міських стін (після 1341 р.)
— передмістя створені в XVI столітті
— корці утворені після 1611 р.
— локаційне місто в кордонах міських мурів
— сучасна забудова

25. ПАЛАЦ КНЯЗІВ ЧАРТОРИЙСЬКИХ
Збудований для родини Чарторийських, ймовірно на зламі XVII і XVIII ст., деякі дослідники приписують його авторство Тильманові Гамерському. Перебудований в 1725-1728 роках Франціском Антонієм Маєром для Ельжбети з Любомирських Сенявської. Барокова будівля палацу квадратна у плані, з виділеним зі сходу боку ризалітом і двома алтарями з заходу. Інтер'єр палацу повністю перебудовано.

26. КОСТЕЛ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА З МОНАСТІРЕМ ОРДЕНУ КАПЦІВІВ
Будівництво барокового комплексу коштом князів Сангушків за проектом арх. Кароля Бая, закінчено в 1733 р. У 1857-1860 рр. до костелу зі сходу добудовано неоготичну каплицю, за проектом Міхала Камінського. Автором інтер'єру костелу був Болеслав Подчаснінський, а скульптур Владислав Олещинський.

27. ПАМ'ЯТНИК ЛЮБЛІНСЬКОЇ УНІІ
Чауний пам'ятник у стилі класицизму, що увіковічнює укладення польсько-литовського союзу створено з ініціативи Станіслава Сташца в 1826 р., імовірно в місці попереднього, мурованого. Автором алегоричних золочених барельєфів, що символізують дві держави є учень видатного датського скульптора Бертольда Торвальдсена - Павел Малінський. Пам'ятник відліто в Самсонів поблизу Кельць.

28. ПАЛАЦ ЛЮБОМИРСЬКИХ (РАДЗІВІЛІВ)
Первісно садиба Фірлеїв з др. пол. XVI ст., перебудована в 1683 р. імовірно Тильманом Гамерським у стилі бароко на пишну резиденцію для князів Любомирських. У 1823-1824 рр., палац знову завдав перебудови за проектом Яна Стомпфа і Якуба Хемля і тут розмістилася резиденція Комісії Люблінського воєводства. Після пожежі в 1829 р. варшавський архітектор Генрік Марконі перебудував будівлю у стилі класицизму. В інтер'єрі збереглися цікаві малярські прикраси, пічки, декоративне оздоблення ніш вікон і дверей.

29. БУДІВЛЯ ЛЮБЛІНСЬКОГО ГУБЕРНІАЛЬНОГО УРЯДУ
Збудована в 1859-1862 рр. за проектом Юліана Анкевича з фасадом у еклектичному стилі. Будинку виконував функції казначейського відділу, містив склад бланків і штемпелів, відділ медицини і бюро інженера і головного будівельника Люблінського губерніального уряду. Зараз у будівлі міститься один з факультетів Університету ім. Марії Кюрі-Склодовської.

30. КОСТЕЛ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-АУГСБУРСЬКИЙ СВЯТОЇ ТРІЦЬ
Збудований у 1785-1788 роках за проектом Фредеріка Зілпехера. Однонефна будівля з невеликою ризницею прибудованою до багатогранного вітаря. До фасаду прибудована чотирикутна вежа Головного вітаря, а також амвон перенесено зі збору в Пясках. Дуже цікавим елементом інтер'єру є біляні надгробні таблиці вміщені на стіні під хорами. Довкола костелу збереглися кладовища з надгробками з XIX ст.

31. КАПЛИЦЯ ЖІНОК-МИРОНОСИЦЬ НА КЛАДОВИЩІ
Каплиця на православній частині кладовища. Збудована в 1901-1903 роках за проектом інж. Г. А. Григоровича. Двох'ярусна споруда: на верхньому поверсі розташована каплиця Жінок-Мироносиць, а на нижньому св. Іллі. Каплиця є однонефною, з півкруглою абсидою. В інтер'єрі зберігає кінокаста з поч. XX ст.

32. КАПЛИЦЯ НА ВІСЬКОВОМУ КЛАДОВИЩІ
Каплиця, а також військово кладовище збудовано за проектом, виконаним в 1916 році однією з інституцій австрійської влади - Technische Abteilung Kaiserliche und Königliche Kreiskommand. Каплицю зведено в 1917 році. Споруда однонавна, в плані грецького хреста з півкруглою абсидою. Стінопис виконано в міжвоєнний період.

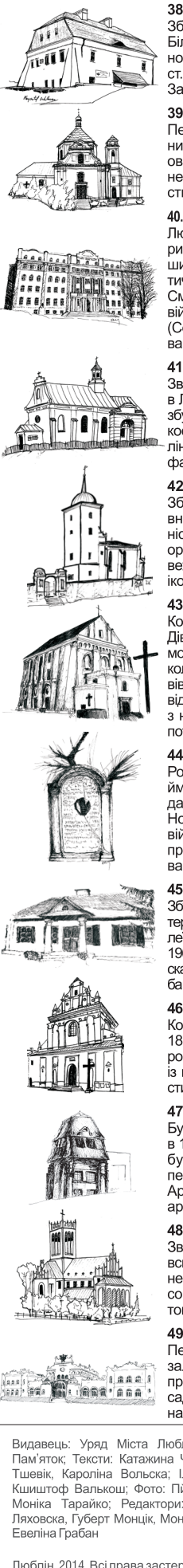
33. БУДИНОК ЧОРТОЖА В САСЬКОМУ ПАРКУ
Неоготична будівля, розташована біля входу в Саський парк, виконувала функції будинка сторожа. Збудований разом з парканом і парковими воротами в 1888 р. згідно з проектом архітектора Мар'яна Яжинського. Перебудований в 1909 р. і 1945 р. зберіг свою загальну форму і елементи неоготичної Архітектури.

34. ЛЮБЛІНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Колішня будівля монастиря була споруджена на поч. XVII ст. для ченців ордену домініканців обсервантів при вже існуючому костелі св. Хреста. Після скасування монастиря у 1800 р., будівлю передано австрійському війську і перетворено на казарми. Після Першої світової війни будинок передано Люблінському Університету (сучасний Люблінський Католицький Університет ім. Івана Павла II). Будівля монастиря, а також костел були перебудовані за проектом арх. Мар'яна Лавєвіна, перебудову завершено під керівництвом арх. Богдана Келпес-Краузе.

35. ГАРНИЗОННИЙ КОСТЕЛ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ДІВИ МАРІ
Первісно полкова церква, збудована в 1904 р. для потреб царського війська і поліції. Будівля прямокутна в плані, однонефна, з квадратним вітарем. У західній частині квадратна вежа. У 1926-1932 роках перебудована на костел згідно з проектом архітектора Владислава Войцеховського. Під час перебудови були усунені елементи характерні для церковної архітектури.

36. ДАВНЯ МІСЬКА ШИБЕНИЦЯ
Давня міська шибениця, вперше згадується на поч. XV ст. Сучасна будівля датована др. пол. XVI ст. восьмигранна у плані. Екзекуції відбувалися перед будівлею, усередині знаходилися приміщення, котрі використовували кат. У XIX ст. будівля була спочатку перетворена на пороховий склад, а пізніше на дім садівника.

37. КОСТЕЛ МАРІАВІТІВ БОГОРОДЦЬКОЇ НЕУСТАНОЇ ПОМОЧІ
Збудований в 1906 р. за кошти сіпльниць маріавітів. Костел прямокутний в плані, однонефний, з прямокутним вітарем, що відповідає ширині нефу. Одноповерховий. У напівпідвалі знаходиться між іншим шкільні зали, дитячий садок і житлові приміщення, а другий поверх займав костел. Розширений в 20-тих роках XX ст.

38. САДИБА НА БІЛЬШИНІ (ХШАНОВСЬКИХ)
Збудована в др. чв. XVII ст. Назва походить від прізвища родини Більських власників садиби. Від 1877 р. належала родині Хшановських. Будівля прямокутна у плані. На зламі 70- і 80-тих років XX ст. під час реставрації і перебудови, був повністю змінений інтер'єр. Зараз тут міститься гастрономічний об'єкт.

39. КОСТЕЛ СВ. ПРОКОПА ІПЛІ
Первісно монастирський комплекс кармелітів червичкових. Зведений в 1740-1742 рр. за проектом Паоло Антоніо Фонтані. Костел овальний в плані, з прямокутним вітарем і півкруглою абсидою. До нефу прилягають чотири округлі каплиці. Костел вписаний в монастир, що складається з трьох корпусів. Зараз виконує функції лікарні.

40. ЄШІВАС ХАХМЕЙ ЛЮБЛІН
Люблінська школа мудреців. Зведена на пожертви єврейської діаспори, відрита в 1930 р. Маєром Схуде Шаліро. Своєю часу була найбільшим навчальним закладом тамтуду на світі. Монументальну, еклектичну будівлю зведено в 1924-1930 рр. за проектом архітектора Агенора Сімоулковського. Єшівка була значною ілєрвіцями в 1939 р. Після війни будівлю націоналізовано, до 2003 р. тут містилася Мала Колегія (Collegium Maius) Люблінської Медичної Академії. Зараз належить варшавській єврейській громаді.

41. КОСТЕЛ СВ. МИКОЛАЯ
Зведений на пагорбі Чвартек, згідно з легендою найстарший костел в Любліні. Перші згадки про нього походять з XIV ст. Сучасна споруда збудована бл. середини XVI ст., розширена в пер. пол. XVII ст. Тоді ж костел перекрито склепінням, прикрашеним ліпниною у т. зв. Люблінському стилі, виконано Пєтро Траверсі. В XIX ст. добудовано фасад і синагура, а також притвор.

42. ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
Збудована в 1607-1633 роках для ордену василіан, зараз православний кафедральний собор. Кілька разів змінювала свою приналежність до православних і уніатів. Видовжена у плані тринасна споруда, орієнтована вітарем на схід. До фасаду прибудована квадратна вежа, увінчана банею зі шпилем. Всередині багато оздоблений іконостас, датований др. чв. XVII ст.

43. КОСТЕЛ ФРАНЦІСКАНЦІВ (САЛЕЗІАН)
Костел Найсвятішої Діви Марії Ангельської і св. Франциска, від 1930 р. Діви Марії Помічниці Вірних, з монастирем були будовані поетапно від моменту прибуття до Любліна у 1619 р. францисканці, аж до 1682 р. коли костел освятчено. Орієнтований, однонавовий із півкруглим вітарем. Після численних перебудов в 1927 р. храм поділено відповідно до проекту арх. Б. Зборовського на два поверхи. На одному з них знаходилася школа ремесел, а другий служив для сакральних потреб. Монастир було збудовано в 1688-1693 рр.

44. ЄВРЕЙСЬКЕ КЛАДОВИЩЕ СТАРИЙ КІРКУТ
Розташований на пагорбі Гродзіско, на терені якого відкрито сліди імовірно найстаршого поселення на території Любліна. Кіркут датований пер. пол. XVI ст. Фунціонував до моменту відкриття Нового кладовища в 1830 р. Був знищений під час Другої світової війни. Збереглася бл. 60 мацев, в т.ч. найстарша з 1541 р., а також прострелена снарядом, мацева Давида Тевела, що має символічну вагрість іохел (каплиця) з'явля з Любліна.

45. САДИБА ВІНЦЕНТА ПОЛЯ
Збудована в кін. XVIII ст., в стилі класицизму. Первісно знаходилася на території фільварку Фірлеївщина (суч. околиця вулиці Ленчинської і Фірлеївської). У 1804-1810 рр. належала Франциску Голєві - батькові поета. У 1969 р. перенесена на Бялковську Гору і мала стати першим експонатом скансену. Пізніше розташування скансену було змінено, а невелика садиба залишилася як біографічний музей Вінцента Поля (відкритий в 1972 р.).

46. КОСТЕЛ СВ. АГНЕСИ
Комплекс костелу і монастиря споруджений для ордену августинців. Від 1866 р. парафіяльний костел. Вітар костелу збудовано в 1646-1667 роках, нава в 1687-1693 роках. Костел базилікального типу, тринефний, із півкруглим вітарем і апсидою. З заходу до костелу прилягає монастирський будинок. Склепіння оздоблені ліпниною в люблінському стилі.

47. ТЮТОНОВА ФАБРИКА БРАТІВ РИЛЬСЬКИХ
Будівництво промислового комплексу тютонової фабрики розпочато в 1912 р. на території фільварку Фірлеївщина. Власниками фабрики були брати Рильські. Сучасний комплекс в значній мірі перебудований. Залишок первісної забудови є водонапірна вежа. Архітектором вежі, як і автором проекту всієї установи є відомий архітектор міжвоєнного двадцятитліття Ян Кошиц-Віткевіч.

48. КОСТЕЛ СВ. АРХАНГЕЛА МИХАЙЛА
Зведений в 1930-1938 роках за проектом архітектора Оскара Сосно-вського. Костел базилікального типу, тринефний, з вежею на перетині нефів. Його архітектура в стилі історизму поєднує романські і ренесансові форми. Новаторським елементом було застосування залізобетону в конструкційних елементах костелу колонах, склепіннях, вежі.

49. ЗАЛІЗНИЧНИЙ ВОКЗАЛ
Первісний вокзал зведений в 1875-1877 рр. після прокладення залізнички за проектом В. Ланді, розширено в 1893 р. відповідно до проекту Й. Ольбрихта. Сучасна будівля у т. зв. стилі шляхетських садиб, походить з 1923-24 рр., авторства Й. Моллера. Не зважаючи на численні перебудови, вокзал зберіг ознаки свого первісного стилю.